

**PRÍHOVOR PREZIDENTA SR
pri príležitosti vymenovania predsedu
Slovenskej akadémie vied**

Bratislava, 6. 6. 2025

Vážený pán minister ,

vážená pani predsedníčka Výboru Národnej rady Slovenskej republiky,

vážený pán štátny tajomník,

vážený pán predseda Snemu Slovenskej akadémie vied,

vážený pán predseda Slovenskej akadémie vied,

vážený pán Šajgalík,

Je pre mňa potešením i veľkou ctou privítať vás v Prezidentskom paláci na slávnostnom vymenovaní pána Martina Venharta do funkcie predsedu Slovenskej akadémie vied.

Zároveň mi na tomto mieste dovoľte poďakovať doterajšiemu predsedovi Pavlovi Šajgalíkovi za všetko, čo urobil počas svojho 10-ročného pôsobenia pre túto inštitúciu i pre slovenskú vedu. Ja sám osobne som mal na rôznych svojich politických pozíciách tú česť, pán Šajgalík, spolupracovať, pracovať na rozvoji slovenskej vedy, Pod vašim vedením Slovenská akadémia vied prešla zásadným transformačným procesom a dnes naozaj plní úlohy, ktoré sa od Slovenskej akadémie vied očakávajú a naozaj vám za to v mene občanov SR ešte raz úprimne a zo srdca ďakujem.

Vážený pán Venhart,

dovoľte, aby som vám ako prvý zagrataloval a zaželel vám veľa zdravia a veľa energie pri vykonávaní vašej novej zodpovednej funkcie.

Stávate sa najmladším predsedom Slovenskej akadémie vied v histórii. Predpokladám teda, že sa vo vašom pôsobení budú snúbiť bohaté pracovné a odborné skúsenosti, ktoré ste získavali doma i v zahraničí aj s dostatkom energie a elánu zodpovedajúcim vášmu mladému veku.

Treba povedať, že vo vedení akadémie nie ste nováčikom – súčasťou jej Predsedníctva ste už od roku 2017. Určite je vám jasné, že vás čaká veľmi náročné

poslanie, ktorému sa navyše budete musieť venovať popri vlastnej vedecko-výskumnej činnosti.

Slovenská akadémia vied je naozaj veľmi rozsiahlym subjektom s troma tisíckami zamestnancov a s rozmanitými vedeckými pracoviskami, ktoré majú rôzne priority, požiadavky a potreby. Spája ich však významný spoločný menovateľ – ako vrcholná inštitúcia, ktorá zastrešuje neuniverzitný výskum, ste nielen tvorcom, ale ste aj reprezentantom slovenskej vedy a lídrom vo vzdelávaní spoločnosti.

Mal som možnosť sa o tom presvedčiť niekoľkokrát, ale aj v marci tohto roku počas návštevy vášho pracoviska. Kvantová informatika, jadrová energetika a bezpečnosť, či umelá inteligencia boli len malými vzorkami veľkých výskumných tém, ktorými sa prezentovali vaše vedecké tímy. Na výsledky ich práce môžeme byť už teraz právom hrdí.

Zároveň som pri tejto príležitosti povedal – a stále to platí –, že Slovenská akadémia vied by mala byť majákom pravdy, faktov a vedeckých dôkazov. Je to aktuálne najmä dnes, keď časť spoločnosti akoby rezignovala na záujem o vedecké poznanie, ba dokonca prestala dôverovať vedeckým autoritám či inštitúciám.

Odmietanie liekov, lekárskej starostlivosti, ale niekedy už aj popieranie najzákladnejších poznatkov a vedeckých faktov podkopávajú spoločnosť v základoch. Robia ju zraniteľnou, oslabujú jej schopnosť reagovať na výzvy, ktoré nás čakajú v 21. storočí, ale aj na hrozby, ktoré budúcnosť môže priniesť.

Našu vedeckú obec a vás ako jej čelného predstaviteľa čaká teda náročná úloha prispieť k opätovnému nadviazaniu dialógu a porozumenia medzi odbornou a laickou verejnosťou a k obnoveniu dôvery k samotnej vede.

Stotožňujem sa s vašim názorom, že ak má krajina úspešne napredovať, vzdelaní ľudia pre to musia niečo urobiť. Denne sa presvedčame o tom, že využívanie ľudského a kreatívneho potenciálu je nevyhnutným predpokladom pre hospodársky rast. Pre Slovensko je to obrovská príležitosť. Pretože, kým na rozdiel od minulosti, kedy boli významnými kritériami úspechu veľkosť krajiny či jej nerastné bohatstvo, dnes sa naše

šance odvíjajú od šikovnosti a umu našich ľudí – a tiež aj od kvality nášho vzdelávania a vedy.

Hoci je vám blízke prírodovedné zameranie, vyslovili ste tiež názor, že 21. storočie bude storočím spoločenských vied – možno aj preto, aby sa podarilo preklenúť polarizáciu spoločnosti aj nárast práve tých negatívnych fenoménov, o ktorých som sa zmienil. Aby sme dokázali spojiť svoje sily a schopnosti. Aby Slovensko dokázalo napredovať ako konzistentná spoločnosť, v ktorej platí úcta k vzdelaniu a ktorá dokáže využiť svoj potenciál.

Inštitúcia, ktorú oddnes oficiálne reprezentujete, má zásadný podiel na tomto procese. Ja osobne budem kedykoľvek pripravený viesť dialóg o vízii pre Slovensko aj o aktuálnych problémoch jeho vedy. Prajem vám veľa zdravia, energie a úspechov. Želám vám, aby sa Slovenská akadémia vied pod naším vedením ďalej rozvíjala takým tempom, ako sa rozvíjala za vášho predchodcu. A veľmi si želim, aby si každé vlády, ktoré budú túto republiku riadiť nasledujúcu dekádu vždy uvedomili, že v Slovenskej akadémii vied majú svojho partnera, ktorému môžu zadať svoje objednávky na výskum a vývoj presne toho, čo SR potrebuje. Držím vám palce, želim veľa úspechov a teším sa na našu vzájomnú spoluprácu pri budovaní lepšieho, modernejšieho a vzdelanejšieho Slovenska.

Ďakujem!